

MONOGRÀFIC DE CONSERVACIÓ, REPARACIÓ I

RESTAURACIÓ D'IMATGERIA FESTIVA

MASSANA PERMANENT / FAAOC

ESCOLA MASSANA

Centre d'Art i Disseny

Adscrit a la **UAB**

Consorci d'Educació
de Barcelona
Generalitat de Catalunya
Ajuntament de Barcelona

faaoc

FEDERACIÓ D'ASSOCIACIONS
D'ARTESANS D'OFICI DE CATALUNYA

amb la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

CRBMC

Denominació del curs: Professionalització de l'Ofici d'Imatgeria Festiva

Família professional: Arts i oficis artístics

Nivell de qualificació professional d'accés: Conservadors, restauradors , diplomats del curs d'imatgeria festiva (CPO), artesans d'ofici en imatgeria festiva, artesans, artistes, dissenyadors i gestors culturals.

Idioma: Català

Durada de la formació. 40 hores (dimecres d'octubre a novembre de 2016)

Horari: tardes de 16 h a 20 h

Lloc de Realització: Escola La Massana, Centre d'Art i Disseny.

Preu: 380 € per alumne
(curs subvencionat en un 20 % del seu cost total per la Generalitat de Catalunya)

Nombre màxim d'alumnes: 20 alumnes

Calendari de preinscripció i matrícula:

Preinscripcions: Del 25 de juliol al 29 de juliol i de l'1 al 16 de setembre a través de correu electrònic faaoc@faaoc.cat o trucant al 664362120 .

Matriculació: 19,20 i 21 de setembre a l'Escola La Massana a través del correu electrònic info@escolamassana.cat

Titulació:

Titulació pròpia del centre

Diploma acreditatiu de la FAAOC

1. MONOGRÀFIC DE CONSERVACIÓ, REPARACIÓ I RESTAURACIÓ D'IMATGERIA FESTIVA

La característica fonamental d'aquest monogràfic és oferir la formació teòrica que assenti les bases i els criteris per a la conservació, la restauració i la reparació de la imatgeria festiva, tenint en compte tant el valor simbòlic com el caràcter d'ús habitual i popular de la majoria d'aquest objectes.

Aquests objectes que formen part del patrimoni cultural, alguns del quals protegits, tenen dues característiques especials que els distingeix de la resta d'objectes: l'ús constant que se'n fa i la diversitat de materials que els componen. Això implica que diversos àmbits professionals s'interrelacionin en el períple de l'existència d'aquestes obres, des dels artesans constructors i reparadors habituals, passant pel manteniment constant per part de les entitats que els usen, fins als conservadors-restauradors especialitzats que preserven els que es museïzen.

El monogràfic aplicarà un aprenentatge teòric i crític a aquests tipus d'objectes propis de la cultura popular i tradicional, que combina patrimoni material i immaterial, amb continguts propis del folklore, fent incís en la història, en la construcció artesanal dels objectes, en el manteniment i conservació preventiva i en la conservació-restauració (ja sigui com a reparació i manteniment tradicional artesà o com a conservació-restauració d'objectes artístics).

A banda dels mòduls teòrics el curs planteja classes teòriques magistrals al Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya.

1.1. El centre

Aquest curs s'impartirà a l'Escola Massana, Centre d'Art i Disseny, dins de l'oferta formativa de la Massana Permanent.

Aquest centre de llarga trajectòria, aposta per una formació integral de qualitat i prestigi que recull l'artesanía en les seves especialitats, i en aquest sentit, la direcció pedagògica i part del professorat anirà a càrrec de l'Escola.

1.2. Agents que participen al curs

Professionals restauradors • Professors d'història de l'Art • Tècnics experts en cultura popular i tradicional • Tècnics museístics • Imatgers de la festa

2. PROGRAMA

Introducció i criteris

Professor: Albert Rumbo

- Els conceptes de patrimoni material i patrimoni immaterial.
- La convenció de la UNESCO i la consciència patrimonial.
- Condicions actuals de la imatgeria en relació al context festiu.
- Breu comparativa amb d'altres països.

Professor: Pere Rovira

- Conceptes de conservació: Conservació-restauració, conservació preventiva, restauració tradicional, reparació, construcció i reconstrucció.
- Les lleis de protecció dels Béns culturals i les Cartes del restauro.
- Teoria de la conservació-restauració del material etnogràfic: la imatgeria festiva com a escultura lleugera.
- Els criteris de conservació-restauració aplicats a la imatgeria festiva. L'ús social de l'objecte.
- El caràcter excepcional de la imatgeria festiva dins la protecció del patrimoni cultural.
- Restauració vs Reparació: L'artesà en ofici d'imatgeria i el conservador-restaurador de béns culturals mobles. Camins paral·lels en espais coexistents.

Usos, materials i característiques al llarg de la història

Professor: Jan Grau

- La imatgeria com element teatral medieval.
- La imatgeria com element civil, institucional i/o religiós.
- Materials utilitzats al llarg de la història.
- Casos excepcionals de la imatgeria al llarg de la història.
- Les altres activitats dels imatgers.
- Les figures anomenades "de bulto" i les tradicions.

Material etnogràfic: material, conservació i restauració

Professor: Esther Gual

- La diversitat de materials en el món etnogràfic. La convivència entre el material tradicional i els materials contemporanis
- Sistemes d'anàlisi científics per al coneixement de l'estructura i la composició dels materials en l'objecte etnogràfic

Professor: Pere Rovira

- L'alteració del material etnogràfic: factors i causes de degradació.
- Anàlisi de patologies freqüents davant de l'ús constant de l'objecte folklòric.
- Els objectes etnogràfics com objecte de museu.

Construcció, conservació i restauració de la imatgeria festiva

Professor: Jan Grau

- Els antics creadors i restauradors al servei dels gremis fins al segle XVIII
- La tasca transversal en els obradors de diferents disciplines artístiques i artesanes(s. XVIII-XX)
- Les cases de lloguer de figures i els obradors especialitzats(s. XX)
- La restauració fins a prendre consciència de que es tracta de patrimoni

Professor: Pep Paret

- Tècniques de conservació-restauració aplicades a l'escultura lleugera.
- La reparació de l'objecte en ús. Metodologies per a la seva conservació.
- La conservació-restauració de peces excepcionals o protegides durant el seu ús.
- La conservació-restauració de la imatgeria festiva per a l'exposició i en el museu.
- Les reparacions d'urgència i les restauracions provisionals.

L'ergonomia i la conservació preventiva

Professor: Meritxell Royuela

- El conflicte entre l'ergonomia del portador i la preservació de la figura.
- Anatomia bàsica.
- Biofísica del moviment.
- Prevenció de lesions.

Professor: Ruth Bagàn

- Ús social i conservació preventiva. Dues realitats antagòniques però factibles.
- La conservació preventiva de la imatgeria festiva.
- L'emmagatzematge i el transport.

Imatgeria festiva avui. Discurs museogràfic

Professor: Carles Freixes

- La imatgeria com a símbol institucional i com a senyal d'identitat comunitària
- La imatgeria com a motor associatiu
- La imatgeria com a eina pedagògica i de comunicació
- La presa de consciència de que la imatgeria és patrimoni

Professor: Eduard Bech

- El discurs museogràfic: La imatgeria festiva al museu dels Sants d'Olot.

Classes magistrals

Professor: Gemma Rodríguez

- Conservació i restauració de la imatgeria de la Patum de Berga.

Professor: Judith Camps

- L'ofici d'imatgeria festiva, Curs de Professionalització dels oficis (CPO) dedicat a la Imatgeria festiva.
- Reparació i manteniment en l'ofici d'imatgeria festiva.

Jornada al Centre de conservació i Restauració de Béns Mobles de Catalunya (CCRBMC)

- Visita guiada al centre i taules rodones de debat

Seguiment d'una intervenció al CCRBMC si hi ha peces d'imatgeria en procés de restauració al centre.

3. PROFESSORAT, COORDINACIÓ I DIRECCIÓ

Carles Freixes i Codina. Geganter i expert en patrimoni festiu. Treballa com a cap del departament de Béns Immobles del Bisbat de Solsona, administrador del despatx d'enginyeria DITEC i membre de la comissió permanent del Museu Diocesà i Comarcal de Solsona. Investigador de la cultura popular.

Jan Grau Martí. Geganter, expert en cultura popular i patrimoni festiu. Treballa a la Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Investigador de la imatgeria festiva i del patrimoni popular. Docent al Postgrau de Cultura Popular i en l'Escola Internacional de Protocol.

Albert Rumbo i Soler . Llicenciat en Història i postgrau en Gestió i Animació de la Cultura Popular. Tècnic de la Diputació de Barcelona, treballa com a arxiver itinerant en 29 arxius del Bages i el Berguedà. Gerent del Patronat de La Patum de Berga. Coordinador i redactor del projecte per a la Unesco per al reconeixement de La Patum com a Obra Mestra del Patrimoni Oral i Immaterial de la Humanitat.

Meritxell Royuela Juncadella. Llicenciada en Medicina i resident de 5è any de Medicina Interna amb formació en Malalties infeccioses i immunodeprimits. Premi Bages 2014 al Metge Jove. Formà part del Cos de Monitors i de la Comissió Educativa de l'Agrupació de Colles Geganteres de Catalunya. Investigadora de l'ergonomia en la imatgeria festiva.

Pere Rovira i Pons. Conservador-restaurador de Béns culturals. Responsable de l'Àrea de pintura mural i escultura en pedra del Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya (CRBMC). Ha estat conservador-restaurador del Museu d'Art de Girona i del Servei d'Atenció als Museus (SAM). És membre de la colla gegantera de Sant Cugat i conservador-restaurador dels seus gegants.

Ruth Bagan. Conservadora-restauradora de Béns culturals. Especialista en Conservació preventiva. Responsable de l'Àrea de Conservació Preventiva del Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya (CRBMC).

Esther Gual. Conservadora-restauradora de Béns Culturals i Radiòloga. Responsable de les anàlisis radiològiques i de l'especialitat d'Art Contemporani del Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya (CRBMC).

Pep Paret. Conservador-restaurador de Béns culturals. Especialista en conservació-restauració d'escultures de fusta i d'estructures i muntatges de retaules. Responsable de l'Àrea de pintura i escultura sobre fusta del Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya (CRBMC).

Eduard Bech. Responsable del Museu dels Sants d'Olot, dedicant part de la seva activitat a la cultura popular. Vinculat a la gestió del patrimoni i en l'aplicació de la tecnologia en la interpretació del patrimoni cultural.

Gemma Rodríguez. Restauradora de la comparsa de la Patum des del 2010. Especialista en restauració de pintures, ha dut a terme diferents restauracions del patrimoni cultural arreu del país i en diferents museus.

Judith Camps. Mestra artesana en imatgeria festiva. Artista plàstica formada en diferents tallers d'arts i oficis amb 30 anys d'experiència docent i pedagògica en diferents escoles d'art. Directora del CPO d'imatgeria festiva, directora adjunt del *Curso de oficio artesano de hogueras* impartit per EOI a Alacant i gestora de diversos cursos i monogràfics artesans. Forma part, juntament amb Gabí Boixader, del taller d'escultura i d'imatgeria festiva Gabins. Presidenta de la FAAOC i membre de la comissió de formació del CCAM, FAAOC i Artesania Catalunya.

Continguts: Jan Grau i Pere Rovira

Direcció i coordinació: Judith Camps

PER A MÉS INFORMACIÓ:

www.escolamassana.es
permanent@escolamassana.cat
Tel. 93 442 20 00

www.faaoc.cat
faaoc@faaoc.cat
Tel. 664362120